FINALISSIMA

(Grigore Constantinescu – 25 septembrie 2011)

Care au fost deci cele din urmă întâlniri cu marile orchestre invitate în 2011?

Fără cronologii, firește, începem rememorarea cu faptul prezenței lui Zubin Mehta pe podiumul Sălii Mari a Palatului, împreună cu Israel Philharmonic Orchestra, al cărui dirijor și director este, pentru întotdeauna (”...aceasta este vârsta pe care o dorim maestrului!”). Muzicienii din țara noastră păstrează în agenda lor sentimentală concertele și imaginile legate de Zubin Mehta din ultimii aproape cincizeci de ani, din timpul în care, în aceeași sală, a deschis „Marea poată a Kievului”. Acum se adaugă omagiul conferirii titlului academic de Doctor Honoris Causa al UNMB. Dar ne aducem aminte și de Adagietto din **Simfonia a 5-a** de Mahler, meditație dedicată plecării în neființă a maestrului George Georgescu (1964), capodoperă reluată din nou în acest Festival, alături de **Uvertura enesciană pe teme populare românești** și **Simfonia a 4-a** de Ceaikovski.

Antonio Papano aduce la București o orchestră italiană foarte prețuită: Orchestra dell'Academia Nazionale di Santa Cecilia, alegând pentru momentul festivalier **Patetica** ceaikovskiană, **Seherazada** de Rimski Korsakov , romanticul **Concert nr. 2** de Rachmaninov (solist pianistul Denis Matsuev) și, mai ales, **Simfonia de cameră** de George Enescu. Ultimele pagini ale simfonicelor de celebritate aparțin lui Daniele Gatti, pe care îl cunoaștem astfel ca oaspete ale bucureștenilor dirijând Orchestre National de France, omagiind centenarul Mahler cu Simfonia a 9-a și, în al doilea program, după Enescu (**Simfonia concertantă pentru violoncel**), Brahms și Debussy, lăsând ca promisiune de viitor, în loc de cortină finală, să strălucească jerbele **Boleroului** de Ravel.

Un al treilea spectacol liric la Operă, cu **Evgheni Oneghin**, oferă voci noi venite sau deja cunoscute, din teritoriul marilor scene (soprana Iveri Tamar, tenorul Marius Brenciu); alte ridicări de cortină sugerează simetrii spectaculare ale cântului cu dansul. Reținem la Operă lucrări de **Georges Balanchine** și **Jiri Kylian** și, dintre trupele de elită ale baletului modern francez, compania **Ballet Biarritz**, sub conducerea coregrafului **Thierry Malandain**. Folosind un decor minimal, cei 16 dansatori descind în numeroase turnee internaționale, într-o transpunere modernă și foarte expresivă a unor suporturi sonore celebre semnate de Ceaikovski, Manuel de Falla, Maurice Ravel sau Hector Berlioz. Scena Teatrului Național din București este spațiul pentru două montări, – „Magifique” și „Romeo și Julieta”.

Permanența concertelor camerale, cu multiple impresii de moment, creează confuzii de memorie în privința opțiunilor. Totuși, un al doilea concert cu Saint Martin in the Fields (acum muzică de secol XX! - soliști pianiștii români Luiza Borac, Viniciu Monorianu) poate fi pasionant; mereu entuziamanta Kremerata Baltika și liderul lor de necontestat, Gidon Kremner, solist și dirijor, oferă întotdeauna un discurs original, de data aceasta pe muzica lui Bach, în memoria lui Glenn Gould. Concertele camerale au și avantajul intersectărilor de repertoiu, prin genuri care acceptă adaptările la condiții noi, așa cum le propune Amsterdam Baroque Orchestra prin intermediul dirijorului Tom Koopman, împreună cu soliștii aleși pentru a invita melomanii să reasculte capodopere vocal-instrumentale mozartiene (**Recviem**, **Ave Verum**, **Missa Încoronării**), versiuni situate «în

concurență» cu lumea oratoriilor haydniene, găzduite tot de Ateneul Român, dar nu în seri de după-amiază, ci în concertele de... la Miezul nopții. Răsună astfel capodoperele oratoriale **Creațiunea** și **Anotimpurile**, în versiuni aparținând dirijorului Trevor Pinnock la pupitrul ansamblurilor Orchestra of the age of Enlightenment și Choir of the Enlightenment, cu soliștii adcvați.

Dintre artiștii care au fost membri ai juriilor Concursului de interpretare, pe scena camerală a Ateneului urcă Michaell Roll cu Romanian Brass iar Mihaela Martin și Frans Helmerson cu Jerusalem Chamber Music Festival, din care face parte și soția lui Daniel Barenboim, pianista Elena Bashkirova (Brahms, Enescu, Bartok, Schumann).

Rememorările acestui final al viitoarelor zile ar mai putea continua. În perspectiva a ceea ce așteptăm de la tinerele generații, maestrul Cristian Mandeal, care a condus și programul oferit de Kamerata Salzburg (muzică de Mendelssohn Bartholdy) atrage atenția asupra celor ce vin. Este vorba de Orchestra română de tineret, o recentă realizare de management artistic, formatoare de evenimente. Demonstrația este grăitoare prin chiar selecția programului muzical care înconjoară **Rapsodia întâi** al lui Enescu cu nume mari ale secolului XIX (Beethoven – Concert de vioară, performer David Garett) și XX (Strravinski – **Pasărea de foc**, Ravel – **La Valse**).

Retrospectiva acestei ediții jubiliare a Festivalului Internațional «George Enescu», primită de români în toamna de aur a lunii septembrie, de-abia începe. Avem timp să ne pregătim astfel pentru ce va veni, peste... numai doi ani.